

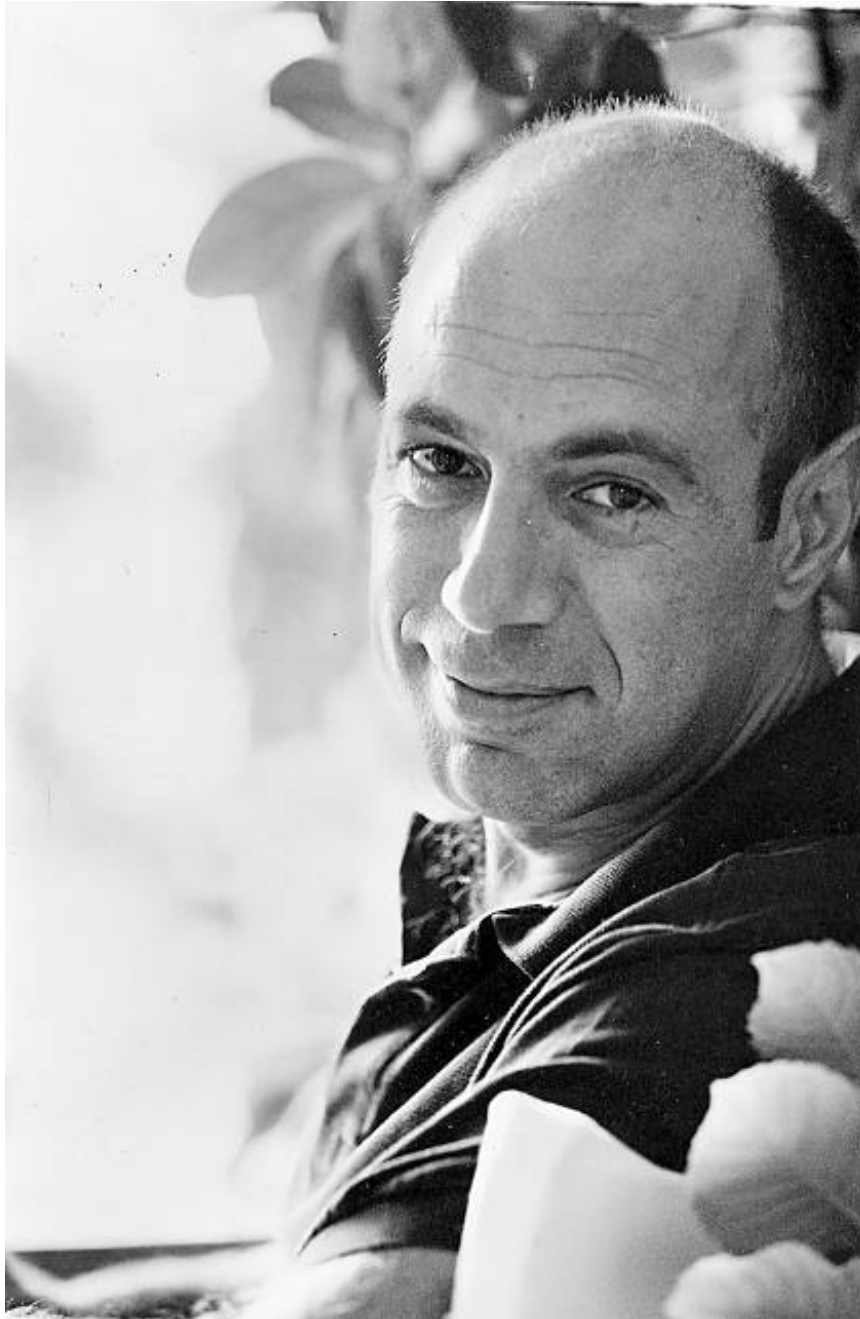
Χ.Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.

---

 enet.gr/

Του ΓΙΑΝΝΗ Ε. ΣΤΑΜΟΥ

Στο νέο και πλέον φιλόδοξο βιβλίο του, ο Βαγγέλης Ραπτόπουλος στρέφεται στο παρελθόν και αποπειράται να μας μιλήσει για το μέλλον. «Η πιο κρυφή πληγή» (Ικαρος) αρχίζει σαν ένα ερωτικό τραύμα που εξαπλώνεται στις αμαρτίες και τα πάθη ενός ολόκληρου έθνους.

Το ατομικό βίωμα γίνεται το κάτοπτρο της Ιστορίας και περιγράφεται συνολικά με όρους λογοτεχνίας και θεάτρου. Ο αναγνώστης περιδιαβίνει από τις εμφύλιες συγκρούσεις των Δεκεμβριανών, τη μεταβατική δεκαετία του '70 και το λυκαυγές του

21ου αιώνα, για να φτάσει μέχρι τις μέρες της κρίσης και τις πλατείες των «αγανακτισμένων». Από θεατή και αποστασιοποιημένος αναγνώστης γίνεται δρων υποκείμενο που αντιμετωπίζει τα ηθικά διλήμματα της σύγχρονης Ιστορίας μας.

- Αν αποδεχτούμε ότι η αρχή της μεταπολίτευσης είναι το σημείο μηδέν σε όσα θλιβερά ζούμε σήμερα, συμφωνείτε ότι τα Δεκεμβριανά και η Συνθήκη της Βάρκιζας αποτέλεσαν παρόμοια την αρχή της ματαίωσης του επαναστατημένου ανθρώπου;

«Δεν είναι η μεταπολίτευση η αρχή αυτού που ζούμε σήμερα, αλλά τα Δεκεμβριανά. Η μεταπολίτευση υπήρξε απλά ο καρπός τους. Η κρίση λειτούργησε σαν αέρας που πέρασε και σήκωσε το πανί με το οποίο είχαμε σκεπάσει τα προβλήματα. Στον Εμφύλιο σκοτώθηκε ο ανθός της Ελλάδας. Οι γενναίοι, οι ασυμβίβαστοι, οι ανήσυχοι και οι ικανοί. Από εκεί και πέρα, όσοι απέμειναν υπέστησαν βασανιστήρια, εξορίες, πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων. Μέχρι τη δικτατορία στήθηκε το κράτος της ρεμούλας και της απάτης. Οι αριστεροί να διώκονται, να μπαίνουν οι ημέτεροι, να μην τολμάς να διαβάσεις εφημερίδα. Τη δεκαετία του '60 έμπαιναν οι μπάτσοι στα σπίτια και σε συλλάμβαναν επειδή είχες στη βιβλιοθήκη σου Ντοστογιέφσκι. Τόσο αμόρφωτοι ήταν. Η Αριστερά υπεράσπιζε τη λογοτεχνία σαν να ήταν το "Κεφάλαιο" του Μαρξ. Οι πραγματικές δυσλειτουργίες του κράτους ξεκινούν από τον Εμφύλιο. Όλες οι παθογένειες. Η κομματοκρατία. Ο διπολισμός. Από εκεί ξεκινούν και γι' αυτό είναι πολύ πιθανό να ξαναοίξει η πληγή».

- Εντάσσεται το βιβλίο σας στο είδος του ιστορικού μυθιστορήματος;

«Όχι. Αν και μερικοί του απέδωσαν τον εν λόγω χαρακτηρισμό από κεκτημένη ταχύτητα, γνωρίζοντας ότι αναφέρεται στα Δεκεμβριανά. Πρόκειται για ένα βιβλίο που στρέφεται στο παρελθόν, για να μιλήσει για το μέλλον. Ούτε καν για το παρόν. Είναι ένα συμπύλημα από πληθώρα υλικών. Φωτογραφίες, μαρτυρίες, βιβλία, θεατρικές διασκευές».

- Δεν παύει όμως να έχει έντονο ιστορικό υπόστρωμα.

«Ακόμη και το ιστορικό υλικό, το θεωρώ κατ' ουσίαν πολιτικό. Υστερα από αρκετές ωστόσο παρουσιάσεις τού βιβλίου, συνειδητοποιώ ότι ο κόσμος δεν θέλει να ακούει για τα Δεκεμβριανά. Παραμένουν ταμπού, μια και επανέρχεται συνέχεια στο δημόσιο λόγο ο φόβος ότι οδηγούμαστε σε εμφύλιο».

- Το κρίνετε πιθανό;

«Υπάρχει τόση αναληθσία από το κατεστημένο και τους κρατούντες, που οδηγείσαι στο συμπέρασμα ότι αργά ή γρήγορα θα έρθουμε σε μια γενικευμένη σύρραξη. Δεν μπορούμε να το προσδιορίσουμε χρονικά, αλλά υπάρχει αυτή η γενικευμένη αίσθηση».

- Στην περίπτωση του Εμφυλίου θεωρείτε ότι επιλέξαμε τη βολική λήθη;

«Τα Δεκεμβριανά ξεχάστηκαν γιατί δεν μπορείς να επιβιώσεις με αυτή την αγριότητα. Την απώθησαν οι άνθρωποι».

- Όταν ένας λαός είναι ανιστόρητος δεν μοιάζει καταδικασμένος να επαναλαμβάνει τα ίδια λάθη;

«Αυτό όμως μοιάζει με φθηνό διδακτισμό. Τι νόημα έχει αν ένα παιδί παπαγαλίσει στο σχολείο την Ιστορία; Θεωρώ ότι έχει μεγαλύτερη αξία αυτό που γίνεται στο βιβλίο και σε άλλα λογοτεχνικά κείμενα. Να θέτεις το ατομικό παράδειγμα μέσα σε ένα ευρύτερο συλλογικό. Να φανταστείς πώς θα αντιδρούσες εσύ και το εγγύτερο κοινωνικό σου περιβάλλον. Κάτι τέτοιο σε εμπλέκει ψυχικά και είναι σαφώς πιο δύσκολο, αλλά και χρήσιμο, μια και προσδιορίζεις τις ευθύνες σου στο παρόν. Τι έκανες την περίοδο της μεγάλης φούσκας. Σε ποιο βαθμό βρέθηκες σε συναλλαγή με την εξουσία. Ο κόσμος όμως ξεχνά ακόμη και όσα έγιναν στο πρόσφατο παρελθόν, με τα Δεκεμβριανά θα ασχοληθεί;»

- Οι παράλληλοι κόσμοι και κυρίως οι παράλληλες ταυτότητες που υιοθετούν οι ήρωες στο βιβλίο, μήπως δείχνουν τη σχετικότητα της Ιστορίας;

«Διαθέτει έναν πολλαπλό ρόλο. Αφ' ενός τη σχετικότητα της Ιστορίας και αφ' ετέρου μια υπαρξιακή καταβύθιση στον ψυχισμό του ήρωα. Ήταν επίσης και μία προσπάθεια να δείξω ότι για να κατανοήσεις την Ιστορία πρέπει να προβάλλεις σε αυτή την ιδιοσυστασία σου, καθώς και τα βιώματά σου».

- Η αφήγηση του βιβλίου σας φτάνει μέχρι και τους «αγανακτισμένους» της πλατείας Συντάγματος. Θεωρείτε ότι δικαιολόγησαν το όνομά τους.

«Απόλυτα. Υστερα από 15-20 χρόνια ιδιώτευσης, οι "αγανακτισμένοι" αποτέλεσαν μία ανάδυση συλλογικότητας στην κοινωνία. Οι άνθρωποι βγήκαν στο δρόμο αυθόρμητα, αποδεικνύοντας ότι είχαν πάει πιο μπροστά από τα πολιτικά κόμματα. Το μέλλον θα δείξει τι βγήκε από αυτό. Δίπλα από τη lifestyle πλευρά της πλατείας που πρόβαλλαν τα μέσα τεχνηέντως, υπήρχε και εκείνο το κομμάτι της πλατείας που μπορεί να είχαν προσωπικά ή οικογενειακά βιώματα σαν αυτά που περιγράφω στο βιβλίο μου».

- Είναι η μοιρολατρία εχθρός της επανάστασης;

«Ναι, και δυστυχώς στην Ελλάδα είμαστε πολύ μοιρολάτρες. Ανήκει σε μεγάλο βαθμό στην ανατολική μας ρίζα».

- Στην αρχαιότητα, και στο αρχαίο δράμα ειδικότερα, αποτελεί σημείο αναφοράς.

«Οι αρχαίοι Έλληνες όμως πρόσθεσαν σε αυτό που τους ήρθε από την Ανατολή, την ατομική ευθύνη. Η αρχαία τραγωδία είναι ακριβώς η σύγκρουση της ατομικής ευθύνης με τη μοίρα».

- Είναι τελικά η επανάσταση μια αντίδραση ενστικτώδης; Μήπως αυτός είναι και ο λόγος που στο βιβλίο η επανάσταση συνδέεται με τη σεξουαλικότητα;

«Όταν η αναληψία και η τυφλότητα των εχόντων και των αρχόντων ξεπερνά κάθε όριο, έρχεται η στιγμή που πρέπει να εξεγερθείς. Και η ίδια η πολιτική θα πρέπει να έχει σημείο αναφοράς τον έρωτα. Να έχει στόχο να φτιάξει μια κοινωνία στην οποία ο κόσμος θα έχει δυνατότητα να ερωτεύεται. Ένα από τα προβλήματα της πολιτικής σκηνής είναι ότι είναι ανέμπνευστη ερωτικά. Ανοργασμική. Γι' αυτό δεν εμπνέει τη νέα γενιά. Έτσι όπως είμαστε αυτή τη στιγμή, είναι επείγον να βγει ο ΣΥΡΙΖΑ, που τουλάχιστον δεν συμμετείχε σε αυτή τη λαμογιά. Είναι επείγον να φύγουν αυτοί που κατέστρεψαν τη χώρα».

- Για ποιο λόγο δεν βγήκε πρώτο κόμμα στις προηγούμενες εκλογές;

«Ένας από τους βασικούς λόγους είναι αυτός που ανέφερε η Ναόμι Κλάιν και σχετίζεται με την καθοριστική συμπαιγνία των media. Είναι τα σύγχρονα τανκς που διατηρούν εν υπνώσει τον πληθυσμό. Επεισαν τον κόσμο ότι το Μνημόνιο είναι μονόδρομος. Από τη μία πρέπει να έρθει ο ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία, αλλά από την άλλη δεν παύει να σημαίνει ότι και αυτοί δεν πρέπει να αλλάξουν. Να αποκτήσουν μεγαλύτερη σχέση με την τέχνη. Να γίνουν πιο πνευματικοί. Δεν είναι δυνατόν να γυρνάς σε αυτά τα άθλια πάνελ της ιδιωτικής τηλεόρασης και να επιβεβαιώνεις τη ρήση "όλοι είναι ίδιοι"».

- Ποια θα ορίζατε σήμερα ως την υπέρτατη πράξη αντίστασης;

«Να κάνεις πράγματα που συγκρούονται μετωπικά με τη νοοτροπία της φούσκας των προηγούμενων χρόνων. Να προσφέρεις χωρίς να περιμένεις ανταπόδοση. Να φέρεις αλληλέγγυα χωρίς να περιμένεις να το εισπράξεις. Να υπερβαίνεις το εγώ σου.

Το να κλειστείς στο σπίτι και να δηλώνεις απολιτικός όταν όλα καταρρέουν, αποτελεί την πλέον εγωιστική πράξη. Αυτό εκφράζω στο βιβλίο. Έρχονται καιροί που πρέπει να πας με μια συλλογικότητα. Δεν μπορείς να είσαι απ' έξω. Δεν μπορείς να σφυρίζεις αδιάφορος».